

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	23010 - Gestió Clínica / 1
Titulació	Grau de Medicina - Primer curs
Crèdits	3
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Rosa Maria Alberdi Castell	13:30	14:30	Dilluns	09/09/2019	03/02/2020	35.Edifici Beatriu de Pinós
<i>Responsable</i> rosamaria.alberdi@uib.es	13:00	14:00	Dilluns	10/02/2020	15/07/2020	35. Edifici Beatriu de Pinós
Juan Arnaldo Bennaser Raimondi juan.bennaser@uib.eu	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					
Concepción Zaforteza Lallemand concha.zaforteza@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura de Gestió Clínica forma part del 3 mòdul del estudi, anomenat "Medicina social, comunicació i iniciació a la investigació", format per 9 assignatures que es desenvolupen en diversos cursos. Es tracta d'una assignatura de caràcter instrumental que està orientada a donar un contingut general sobre el procés administratiu, la seva aplicació a les organitzacions sanitàries i especialment en la gestió de la pràctica mèdica. S'estructura en tres bloc temàtics, el primer dels quals proporciona els coneixements necessaris per entendre la importància de les polítiques de salut i l'estructura, les competències i les relacions dels sistemes de salut, fent especial èmfasi en el sistema nacional de salut espanyol i en el model balear. El segon bloc està dedicat a capacitar a l'alumnat perquè pugui entendre la integració les diferents etapes del procés de gestió i la tasca professional. I el tercer mòdul està dedicat als aspectes de qualitat i seguretat com a eixos clau del futur exercici professional mèdic. En aquest mòdul, donada la seva especial importància, es dedica un tema concret a la participació de les persones usuàries en el sistema sanitari.

L'assignatura de Gestió Clínica està relacionada amb les assignatures d' "Introducció i Història de la Medicina", que s'imparteix en el primer semestre de primer curs, "Comunicació i salut", de segon curs i "Medicina Preventiva i Salut Pública i Epidemiologia", de cinquè curs, compartint amb elles algunes competències genèriques i específiques pel que els continguts d'aquestes assignatures estan coordinats.

Requisits

Guia docent

Com a matèria de primer curs, l'assignatura no té requisits acadèmics essencials, tot i així es considera recomanable que els i les estudiants compleixin els requisits que figuren a l'apartat següent.

Recomanables

Pel que fa a les actituds és important que l'alumnat tingui interès pel treball en equip i per assegurar la màxima eficiència i seguretat de la seva pràctica professional.

També es considera important que l'alumnat vulgui desenvolupar la seva capacitat d'analitzar críticament les situacions i d'aplicar el mètode i l'evidència científica en el seu treball.

Els i les estudiants del Grau en Medicina han de saber expressar-se correctament de forma oral i escrita en una de les dues llengües oficials de les Illes Balears. També és recomanable que tinguin coneixements bàsics que els permetin la lectura fluida de documents en anglès; així com que sàpiguen utilitzar les eines informàtiques bàsiques

Competències

Específiques

- * CM2-5 - Conèixer els principis i aplicar els mètodes propis de la medicina preventiva i la salut pública. Conèixer els factors de risc i de prevenció de la malaltia. Reconèixer els determinants de salut de la població. Conèixer els indicadors sanitaris. Planificar, programar i avaluar els programes de salut. Identificar factors de prevenció i protecció davant malalties, lesions i accidents. Avaluar de la qualitat assistencial i les estratègies de seguretat del pacient.
- * CM2-15- Redactar històries, informes, instruccions i altres registres, de forma comprensible a pacients, familiars i uns altres professionals
- * CM2-16 - Realitzar una exposició en públic, oral i escrita, de treballs científics i/o informes professionals

Genèriques

- * E29 - Conèixer les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut.
- * E30 - Conèixer el Sistema Nacional de Salut i de legislació sanitària
- * G34 - Tenir, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu, amb escepticisme constructiu i orientat a la investigació

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Bloc temàtic 1. FONAMENTS DE LA GESTIÓ I DELS SISTEMES DE SALUT

Tema 1. Polítiques i organismes internacionals relacionats amb la salut. Conceptes i valors socials i les seves conseqüències en la gestió sanitària: en l'accés, en el finançament i en les estructures.

Guia docent

Tema 2. Gestió sanitària: conceptes i nivells. La permeabilitat de les organitzacions. Els sistemes sanitaris: finançament i models. La despesa sanitària.

Tema 3. El sistema de salut espanyol. Desenvolupament històric. La Llei General de Sanitat. La reforma del sistema sanitari. L'organització del Sistema Nacional de Salut. Indicadors i resultats.

Tema 4. El sistema de salut de les Illes Balears. Característiques. Línies estratègiques, indicadors i resultats. Contractes de gestió

Bloc temàtic 2. EL PROCÉS DE GESTIÓ I LA SEVA APLICACIÓ AL SISTEMA DE SALUT

Tema 5. El procés de planificació: Nivells i etapes. Concretant la planificació: Ens i resultats.

Tema 6. Sistemes d'informació en la gestió sanitària per la planificació i l'avaluació: La informació clínica. La història de salut.

Tema 7. L'organització: Estructures i organigrames. Gestió clínica: Normes, procediments i protocols. Gestió per processos. Gestió de recursos econòmics, financers i tecnològics.

Tema 8. La Direcció: objectius. La gestió dels professionals. Lideratge. Pràctica col·laborativa: conceptes i resultats. Sistemes d'acreditació i avaluació dels professionals.

Bloc temàtic 3. QUALITAT ASSISTENCIAL I SEGURETAT CLÍNICA

Tema 9. La participació dels usuaris. Conceptes i factors condicionants. Marc legal de la participació comunitària. Òrgans de participació. La valoració de la satisfacció de la ciutadania

Tema 10. Control de qualitat i qualitat total. Els costos de la no qualitat.

Tema 11. Seguretat del pacient i evidència clínica. Acreditació de centres.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes en l'assignatura amb l'objectiu de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes anteriorment. Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumnat, l'assignatura disposarà de la plataforma de teleducació Moodle, mitjançant la qual l'alumnat tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb el professorat, un tauler de notícies d'interès, documents electrònics i enllaços a internet,

Un dels aspectes bàsics de la metodologia docent d'aquesta assignatura, són els Seminaris que constitueixen sessions monogràfiques sobre temes de la matèria que, o per la seva aplicació a la pràctica o pel seu caràcter independent i d'aprofundiment, necessiten una anàlisi més precisa. En aquestes activitats els i les alumnes, tenen una participació activa i, si es considera convenient, es pot comptar amb la presència d'algun/a expert/a en la matèria. Les activitats es plantejaran en forma de treball cooperatiu. Per desenvolupar aquestes activitats, els/les estudiants hauran d'organitzar-se en grups. De forma prèvia a la realització de cada sessió avaluativa, es facilitarà a l'alumnat la metodologia que es farà servir i les instruccions per la seva participació.

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classe Magistral	Grup gran (G)	Mitjançant mètodes expositius i participatius, el professorat establirà els fonaments teòrics, així com el mètode de treball aconsellable i el material didàctic que l'estudiant haurà d'utilitzar per preparar de forma autònoma els continguts.	18

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Seminaris i tallers	Seminaris	Grup mitjà 2 (X)	Són sessions monogràfiques que tenen com a finalitat que l'alumnat pugui analitzar, reflexionar i discutir els temes de l'assignatura en grup més petits. L'assistència als seminaris és obligatòria, per tal de poder optar al percentatge corresponent d'avaluació. Per l'assignatura de Gestió Clínica, s'han programat 5 Seminaris: La tècnica DAFO- CAME, Planificació sanitària, Sistemes de Informació, Pràctica col·laborativa i Seguretat clínica.	10
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global, recuperable, que podrà ser tipus test o de preguntes curtes de desenvolupament, corresponent a la convocatòria oficial i un examen corresponent al període extraordinari de recuperació	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació dels temes	Després de l'exposició per part del professorat a les classes magistrals dels continguts dels temes, els i les alumnes hauran d'aprofundir en la matèria. Per facilitar aquesta tasca, s'indicarà, per a cada tema, la documentació relacionada que s'haurà de consultar	25
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació i realització de treballs i activitats avaluables en grup.	La finalitat d'aquesta activitat es que l'alumnat pugui exercir tasques d'anàlisi i discussió de temes en grups (pot ser de forma presencial o mitjançant l'aplicació Moodle) i que aprenguin a fer feina en equip de forma cooperativa i responsable.	20

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes en l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. L'estudiant obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per cada activitat d'avaluació. La qualificació final de l'assignatura es calcularà a partir de la suma de totes les notes ponderades segons el seu pes. Aquesta ponderació només es realitzarà quan totes les activitats d'avaluació hagin superat la nota mínima establerta. En aquest sentit, cal deixar constància que segons el punt 5 de l'article 26 del mencionat Reglament acadèmic, en aquesta assignatura hi ha activitats que es consideren pràctiques i

Guia docent

per tant, tenen caràcter no recuperable i una nota mínima per a ser superades. (Article 26.Punt 5.Reglament Acadèmic (18 de març de 2016): <https://seu.uib.cat/fou/acord/11822/>)

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Seminaris

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves orals (no recuperable)
Descripció	Són sessions monogràfiques que tenen com a finalitat que l'alumnat pugui analitzar, reflexionar i discutir els temes de l'assignatura en grup més petits. L'assistència als seminaris és obligatòria, per tal de poder optar al percentatge corresponent d'avaluació. Per l'assignatura de Gestió Clínica, s'han programat 5 Seminaris: La tècnica DAFO- CAME, Planificació sanitària, Sistemes de Informació, Pràctica col·laborativa i Seguretat clínica.
Criteria d'avaluació	Per cada Seminari s'establirà el corresponent sistema d'avaluació que podrà consistir en la participació dels alumnes a classe, la presentació de treballs i l'anàlisi de documents, de manera individual o en grup. El percentatge de l'avaluació del cada Seminari correspondrà a un 10% de la nota final. D'aquesta manera, el conjunt dels Seminaris, que no constitueixen matèria recuperable, serà del 50% de la nota final

Percentatge de la qualificació final: 50%

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta breu (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global, recuperable, que podrà ser tipus test o de preguntes curtes de desenvolupament, corresponent a la convocatòria oficial i un examen corresponent al període extraordinari de recuperació
Criteria d'avaluació	L'examen final serveix per valorar si l'estudiant coneix i sap aplicar els continguts que formen part de l'assignatura. El percentatge d'aquest examen correspondrà a un 50% de la nota total.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- * Aranz JM, Aibar C, Vitaller, J; Mira JJ (Directores). Gestión sanitaria. calidad y seguridad de los pacientes. Madrid: Diaz de Santos; 2008.
- * Malagon-londoño G, Galan R, Pontón G. Auditoria en salud. Para una gestión eficiente. Bogotá: Editorial Médica Panamericana; 2014
- * Repullo JR, Iñesta A. Sistemas y servicios. Madrid: Diaz de Santos, 2014

Guia docent

Bibliografia complementària

- * AES. Documento de debate. Asociación de Economía de la Salud. La Sanidad Pública ante la crisis. Recomendaciones para una actuación pública sensata y responsable.2016. [En línea URL disponible en: http://www.aes.es/Publicaciones/DOCUMENTO_DEBATE_SNS_AES.pdf
- * SESPAS. Cortés I, González B (editoras). Crisis económica y salud. Informe de la Sociedad Española de Salud Pública 2014. [En línea]. URL disponible en: <http://gacetasanitaria.org/es/vol-28-num-s1/suplemento/respas/S021391114X0004X/>
- * EASP. El impacto de la crisis económica en la salud y en el sistema sanitario en España. Escuela Andaluza de Salud Pública y Administración Sanitaria.2015 [En línea]. URL disponible en <http://www.easp.es/project/impacto-de-la-crisis-economica-en-la-salud-y-en-el-sistema-sanitario-en-espana/>
- * Marín Zurro A, Cano JF. Atención primaria. Concepto.Organización y Práctica clínica. Madrid: Elsevier; 2008.
- * Repullo JR. Cambios y reformas en los sistemas y servicios sanitarios (Internet). Madrid: Escuela Nacional de Sanidad; 2012. Tema 2.4. Disponible en:http://e-spacio.uned.es/fez/eserv/bibliuned:500568/n2.4_Cambios_y_reformas.pdf

Altres recursos

- * Barómetro sanitario. Ministerio de Sanidad y Política Social : <http://www.msssi.gob.es/estadEstudios/estadisticas/BarometroSanitario/home.htm>
- * Ministerio de Sanidad y Política Social. <http://www.msps.es/>
- * Consejo Interterritorial del Sistema Nacional de Salud: <http://www.msps.es/organizacion/consejoInterterri/home.htm>
- * Avances en gestión clínica. Blog editat per Jordi Varela, especialista en Gestió Clínica: <http://gestionclinicavarela.blogspot.com.es/>
- * Blog de Gestión clínica y sanitaria. Blog de la publicación “Gestión Clínica y sanitaria” que permite consultarla en abierto. <http://gcs-gestion-clinica-y-sanitaria.blogspot.com.es/>
- * Blog de Rafa Bengoa. Ex Consejero de salud y consumo del gobierno vasco. Ex Director de Departamento de Sistemas de Salud de la OMS. Director del área de salud de Deusto Business School (DBSHealth) en la Universidad de Deusto <http://www.rafaelbengoa.com/>
- * Blog de Suzanne Gordon, escritora, periodista i advocada del pacient. <http://www.suzannegordon.com/>
- * Blog de Vicenç Navarro, Catedrático de Ciencias Políticas y Sociales, Universidad Pompeu Fabra <http://www.vnavarro.org/>

